

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **A. F.**, zastoupeného JUDr. Janou Kopáčkovou, advokátkou se sídlem Kroftova 329/1, Praha 5, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 6. 2015, č. j. 19430-3/2015-900000-304.3

t a k t o:

- I. Žaloba **s e o d m í t á.**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2015, č. j. 19430-3/2015-900000-304.3, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Celního úřadu pro Jihomoravský kraj ze dne 2. 2. 2015, č. j. 15148-4/2015-530000-61. Tímto rozhodnutím byly dle § 42 odst. 2 písm. a) a dle § 42a odst. 2 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o spotřebních daních“), zajištěny vybrané výrobky žalobce, a to konkrétně tabákové listy, které při vizuálním a senzorickém posouzení vykazovaly znaky tabáku ke kouření ve smyslu § 101 zákona o spotřebních daních, a žalobce nebyl na místě schopen prokázat jejich zdanění nebo oprávněné nabytí za cenu bez daně způsobem předpokládaným v § 42 odst. 2 písm. a) tohoto zákona, tedy bez dokladu uvedeného v § 5 citovaného zákona.

Krajský soud je povinen v každém okamžiku vedeného soudního řízení zkoumat, zda jsou splněny podmínky řízení, za nichž může ve věci jednat a mezi které se řadí i otázka přípustnosti podaného žalobního návrhu.

Podle ustanovení § 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), poskytují soudy ve správním soudnictví ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob způsobem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.

Na ústavní úrovni je pro správní soudnictví klíčovým ustanovení čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), které garantuje právo na ochranu před zásahem do subjektivních práv mocenským aktem státu, tedy aktem vydaným ve veřejnoprávní sféře příslušným orgánem směřujícím vůči jeho adresátům. Podle tohoto článku *„ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny“*. Pravomoc správních soudů je tak podle citovaného článku založena na generální klauzuli: přezkoumat lze každé rozhodnutí správního orgánu, ledaže by je ze soudního přezkumu výslovně vyloučil zákon (s výjimkou rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod, u nichž žádná zákonná kompetenční výluka možná není). Uvedené ustanovení Listiny tedy připouští možnost výjimek z obecné přezkumné správně soudní pravomoci, přičemž se jedná o uplatnění tzv. negativní enumerace, tj. zákonem stanoveného výčtu výjimek z přezkoumávání rozhodnutí orgánů veřejné správy soudem připuštěných za předpokladu, že se nejedná o přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny.

Meze práva na přístup k soudu v první řadě představují tzv. kompetenční výlučky, jejichž taxativní výčet obsahuje ustanovení § 70 s. ř. s. Mezi úkony správního orgánu, které jsou ze soudního přezkumu vyloučeny, přitom citované ustanovení v písm. b) řadí také úkony „předběžné povahy“. V případech rozhodnutí předběžné povahy je podle § 68 písm. e) s. ř. s. žaloba domáhající se jejich soudního přezkumu nepřípustná a bude odmítnuta postupem dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Ze soudního přezkumu jsou tak vyloučena rozhodnutí, resp. úkony správního orgánu, jejichž účinky na právní sféru žalobce jsou pouze dočasné a jež budou v dohledné době nahrazeny rozhodnutím konečným, při jehož přezkumu bude žalobci poskytnuta potřebná soudní ochrana, a to právě i ve vztahu k účinkům založeným dříve vydaným rozhodnutím předběžné povahy.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu přitom již ve svém rozsudku ze dne 27. 10. 2009, č. j. 2 Afs 186/2006 - 54, publikovaném pod č. 1982/2010 Sb. NSS, vyslovil, že o rozhodnutí předběžné povahy, na které dopadá výlučka dle § 70 písm. b) s. ř. s., se jedná, pokud ve vztahu k rozhodnutí konečnému splňuje kumulativně tři podmínky, a to podmínku časovou, věcnou a osobní. Rozhodnutí předběžné je tedy vydáno v již zahájeném řízení o vydání rozhodnutí konečného, nebo je zákonem stanovena přiměřená lhůta pro zahájení takového řízení, a účinky předběžného rozhodnutí musí být omezeny do vykonatelnosti rozhodnutí konečného. Rozhodnutí konečné pak v sobě musí věcně zahrnout též vztahy upravené rozhodnutím předběžné povahy a musí být adresováno mj. též subjektu, jemuž bylo určeno rozhodnutí předběžné.

V předmětném případě žalobce napadl žalobou rozhodnutí ve věci zajištění vybraných výrobků ve smyslu § 42 odst. 2 zákona o spotřebních daních, ve spojení s § 42a odst. 1 až 3 tohoto zákona. Podle § 42 odst. 2 zákona o spotřebních daních platí, že nejedná-li se o vybrané výrobky pro osobní spotřebu nebo není-li prokázáno oprávněné nabytí vybraných výrobků za ceny bez daně, správce daně tyto vybrané výrobky zajistí, jestliže

- a) jsou skladovány bez dokladu uvedeného v § 5,

- b) údaje uvedené na dokladu podle písm. a) jsou nesprávné nebo nepravdivé, nebo
- c) doklad uvedený v písmenu a) je pozměněný nebo padělaný.

Zajištění vybraných výrobků nebo dopravního prostředku podle shora citovaného zákonného ustanovení provede správce daně, který jako první zjistí důvody pro zajištění, a sepíše o tom protokol. Stejnopis protokolu předá osobě, u níž byly vybrané výrobky zajištěny (§ 42 odst. 3 zákona o spotřebních daních).

Podle § 42a odst. 1 až 3 zákona o spotřebních daních je účastníkem řízení o zajištění vybraných výrobků osoba, u níž byly vybrané výrobky zajištěny, nebo osoba, která má věcné právo k zajištěným vybraným výrobkům. Správce daně vydá nejpozději do 3 pracovních dnů od vyhotovení protokolu dle § 42 odst. 3 rozhodnutí o zajištění. Správce daně v rozhodnutí uloží zákaz se zajištěnými vybranými výrobky jakýmkoli způsobem nakládat. Proti rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků se lze odvolat nejpozději do 7 pracovních dnů od jeho doručení.

S účinností od 1. 5. 2011 zákon o spotřebních daních nově v ustanovení § 42b samostatně upravuje řízení o dalším osudu zajištěných vybraných výrobků, kdy v odst. 1 stanoví, že správce daně, který rozhodl o zajištění vybraných výrobků nebo dopravního prostředku, *bezodkladně zahájí řízení*, jehož cílem je prokázání, zda s vybranými výrobky bylo nakládáno způsoby uvedenými v § 42 odst. 1 nebo 2 zákona. Dle § 42b odst. 2 citovaného zákona jsou účastníkem řízení o zajištěných vybraných výrobcích osoby uvedené v § 42a odst. 1.

Na základě výše uvedeného je tedy zřejmé, že v daném případě je splněna časová podmínka, neboť zákonodárce jednoznačně určil lhůtu pro následné zahájení řízení ve věci samé, když v § 42b odst. 1 zákona o spotřebních daních stanovil, že bezodkladně po zajištění vybraných výrobků správce daně zahájí řízení, jehož cílem je prokázání, zda s vybranými výrobky bylo nakládáno způsoby uvedenými v § 42 odst. 1 nebo 2 zákona. Jak v této souvislosti uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 3. 2010, č. j. 1 Afs 12/2010 - 107, publikovaném pod č. 2054/2010 Sb. NSS: *„Účelem zajištění výrobků je omezení dispozice s nimi ze strany kontrolované osoby či jejich vlastníka do té doby, než bude vyjasněno, zda s nimi bylo nakládáno v rozporu se zákonem.“* Splnění věcné podmínky vyplývá z toho, že bezodkladně po zajištění vybraných výrobků následuje řízení o nich ukončené vydáním rozhodnutí ve věci samé dle § 42c nebo § 42d zákona o spotřebních daních (v podobě jejich uvolnění nebo propadnutí či zabrání); a naplnění osobní podmínky je dáno ustanovením § 42b odst. 2 zákona o spotřebních daních, z něhož vyplývá, že účastníkem řízení o zajištěných vybraných výrobcích jsou osoby uvedené v § 42a odst. 1, tj. stejné osoby, které byly účastníky při samotném zajištění vybraných výrobků.

Nad rámec výše uvedeného pak krajský soud podotýká, že pokud Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 14. 6. 2006, č. j. 2 Afs 198/2005 - 88, publikovaném pod č. 1536/2008 Sb. NSS, vyslovil, že *„rozhodnutí o zajištění vybraných výrobků nebo dopravního prostředku podle § 42 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, není vyloučeno z přezkumu ve správním soudnictví“*, je nutno konstatovat, že k tomuto závěru Nejvyšší správní soud dospěl pouze proto, že zákonodárce v tehdy platném a účinném znění zákona o spotřebních daních (tj. ve znění účinném do 30. 4. 2011) tento typ rozhodnutí

výslovně podrobil soudnímu přezkumu (srovnej § 42 odst. 6 zákona *in fine*). Nejvyšší správní soud pak v dané souvislosti v citovaném rozsudku uvedl následující: „*Ač se v daném případě nepochybně jedná o rozhodnutí předběžné povahy (srov. k tomu kritéria formulovaná Nejvyšším správním soudem v jeho rozsudku ze dne 29. 3. 2006, č. j. 2 Afs 183/2005 - 64, zveřejněném na www.nssoud.cz), u nichž – jak žalovaný správně podotýká – obecně je přípustná jejich výluka z přezkumu ve správním soudnictví (srov. shora již zmíněný nálezn Ústavního soudu ze dne 3. 11. 1999, sp. zn. Pl. ÚS 8/99, zveřejněný pod č. 153 ve svazku č. 16 Sbírkny náleznů a usnesení Ústavního soudu), zákonodárce tento typ rozhodnutí výslovně podrobil soudnímu přezkumu, stanovil-li oprávnění kontrolované osoby dát "podnět k soudnímu přezkoumání".*“

Jak ovšem bylo uvedeno výše, s účinností od 1. 5. 2011 již zákon o spotřebních daních možnost podání podnětu k soudnímu přezkoumání výslovně neupravuje, ale naopak obsahuje ustanovení § 42b upravující řízení o zajištěných vybraných výrobcích.

V daném případě tedy krajský soud dospěl k závěru, že podaná žaloba směřuje proti rozhodnutí, které je svou povahou rozhodnutím předběžným, a tedy je vyloučeno ze soudního přezkumu. Krajský soud proto žalobu dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ve spojení dle § 68 písm. e) a § 70 písm. b) s. ř. s., jako nepřípustnou odmítl.

Soud neprojednával věc samu, a proto mohl rozhodnout bez jednání (§ 49 odst. 1, věta prvá, s. ř. s. *a contrario*).

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 3, věta prvá, s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Závěrem krajský soud doplňuje, že z důvodu odmítnutí podané žaloby se stal bezpředmětným procesní návrh žalobce na přerušení řízení s ohledem na předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 5 Afs 26/2015 - 29.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 16. června 2016

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu